

Regionstyrelsen

Lägesrapport projekt Hansedagarna 2025

Förslag till beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med planering och genomförande av Hansedagarna har under hösten varit intensivt och mycket med fokus på den viktiga avstämning som ”Autumn Commission” innebär då programmet för ”The international Hanseatic Day 2025” skulle redovisas, och godkännas av styrelsen för Hanseförbundet. Mötet gick av stapeln den 22-24 november, då representanter från 24 städer kom till Visby. Lokaler och de geografiska platserna visades upp, och rundtur i Visby genomfördes på både tyska och engelska. Den 23 november godkändes Visbys planerade program och arbetat kan nu gå vidare med mer detaljerat innehåll.

Under vecka 47 genomfördes ”Hanselyftet”. Ett flertal aktiviteter genomfördes över hela Gotland, med både skolprogram, guidningar och öppna föreläsningar. En dag under veckan serverades ”Hansegröta” på samtliga Region Gotlands måltidsserveringar, och på borden stod en bordspratare som kort berättade om Hansan och de kommande Hansedagarna i juni 2025. Nästa steg i folkbildningsinsatsen är en tävling för alla Gotlands barn och unga, som kommer att utlysas i början av 2025.

Föreläsare och tema för ”Economic Forum” börjar komma på plats. Visby bjuder in till ett forum med tema ”Rethinking change for a sustainable transition”. Deltagarna kommer att tas med från individperspektiv ända ut i rymden. Forumet kommer att hållas den 6 juni klockan 10.00 till 15.00. I uppdraget att anordna ”Mayors Summit” har en samverkan med Uppsala Universitets spel- och design utbildning inletts. En studentgrupp har arbetat med workshopen som ett case i kursen ”Playful Management” och kommer redovisa deras idéer under vecka 51. De har arbetat under rubriken: ”Play to Sustain: Co-Creating Sustainability Initiatives for the Hanseatic Region.”

Flera interna möten har genomförts och kontakter har tagits för att säkerställa både ett regiongemensamt ansvarstagande över den fysiska platsen med Almedalen i centrum och en god säkerhetsplanering för evenemanget. Fortsatt arbete pågår och svårt att estimeras kostnaden för detta.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att projektteamet har tagit ett betydande ansvar genom att prioritera och navigera projektet för att föra Region Gotland in i rätt fas som värd och arrangör av Hansedagarna 2025.

Ärendebeskrivning

Nedan redovisas en sammanfattande uppföljning av nuläget utifrån arbetet med de olika delprojekten i projekt Hansedagarna 20205.

Färggradering;
Rött = ej tillfredsställande (kräver tydliga åtgärder),
Gult = nästintill tillfredsställande (normal uppföljning),
Grönt = tillfredsställande (arbetet fortsätter enligt plan)

Delprojekt	Tidsplan	Kvalitet	Ekonomi	Kommentar/åtgärd
Organisation och projektledning				En stabilitet i ett mindre projektkontor har kommit på plats. Arbeta kring behov av resurser och kompetenser sker inom enheten Hållbar Tillväxt. Rekrytering enligt plan. En tydligare bild av projektet organisation har tagits fram.
Plats och Säkerhet				Dialoger internt sker för förankring och inhämtning av kompetens kring evenemangets geografiska plats och säkerhet. Fortsatta kontakter kommer att tas med hamn, polis, sjukvård. Vissa svårigheter att få samtliga nödvändiga delar av organisationen att mäkta med att prioritera gemensam planering.
Arrangera Hansans delegatmöten och kravställda aktiviteter				Prioritet är programinnehåll, lokaler och deltagarantal för att få en tydligare kostnadskontroll. Lokaler är bokade, hotellrum är reserverade. Program presenterades och godkändes under Höstkommissionen. Referensgrupp kring Economic Forum har upprättats. Planering och bokning av föreläsare är igång.
Folkbildning och gottlänningar				Flera träffar har genomförts, bred uppslutning från samhället. Många initiativ och idéer som påbörjas under hösten, intensifieras under vecka 47 och som fortskrider fram till juni 2025.
Lärande och nyttan kring arrangörskap av evenemang. Samverkan med uppdraget kring evenemang inom enheten Hållbar tillväxt.				Genom att ta till vara på Hansedagarnas evenemang och använda projektet som en pilot, bidrar evenemanget till utvecklingen av Region Gotland som arrangör av evenemang och Gotland som plats för genomförande av evenemang. Insikter, kunskap och erfarenheter samlas i en rapport vid projektets avslut.
Internationalisering och näringsliv				Samverkan kring internationalisering genom Almi och Regional Export Samverkan (RES) har påbörjats. Projektidé har arbetats fram, dialog med Tillväxtverkets ang projektmedel från regionalfonden 1:3 pågår.
Ekonomi och partnerskap				Projektets budget ligger i balans, förutsatt att aviserade kostnader för interndebitering ej tillkommer. Möten med partners har påbörjats, Destination Gotland och DBW vill samverka.
Kommunikationsinsatser				Grafisk profil, websida är på plats www.visby25.se Information om evenemanget, resor och boende är på plats. Kommunikationsplan är klar. Storytelling via sociala medier kring evenemanget påbörjas vid Höstkommissionen. En film för intern spridning planeras under hösten.
Stadsfesten Hansedagarna, inkl. kulturscener				Workshop med bred inbjudan från samhället och näringsliv har genomförts för att sätta rätt riktning, delaktighet och spridning. Samverkan internt kring den fysiska platsen och kulturscener pågår.
Marknaden				Ansökan om markupplåtelse är inlämnad. Bodar byggs av Vuxenutbildningen och Wisby gymnasiet. Diskussion kring el och ev wifi till bodar är påbörjad.
UngHansan				Referensgrupp har börjat etablerats, samverkan med UF och Uppsala Universitet, spel och design. Boende bokat.
HANSEartWORKS				Upphandling klar av projektledning. Gotlands Museum har ansvaret för delprojektet, i samråd med projektkontoret.

Plats och säkerhet

I början av juni 2024 tog Polismyndigheten emot ansökan om markupplåtelse, för de platser i Visby som planeras vara aktiviteter kopplade till Hansedagarna. De rosa fälten visar de ansökta områdena.

För att lyckas genomföra evenemanget med kvalitet, rimligt hög beredskap och med en god säkerhet krävs att flera av Region Gotlands egna kompetenser och resurser utanför projektgruppen bidrar med arbetsinsatser. I projektorganisationen finns t.ex. arbetsgruppen ”Plats och Säkerhet”, som har förankrats i styrgrupp.

Planering och genomförande kräver samverkan med och stöd av externa aktörer, till exempel, polis och vaktbolag. Det är dock minst lika viktigt med intern samverkan från främst trafikplanering, gata och park, renhållning, säkerhet, beredskap och alkoholhandläggning. Återkommande möten har genomförts och kommer att hållas fram tills evenemanget är genomfört. En risk och sårbarhetsanalys kommer att göras tillsammans med beredskapsenheten, som bistår projektet med kompetens kring detta. Projektkontoret ansvarar för att sammankalla till dessa möten, men tid och resurser *måste* avsättas hos berörda förvaltningar för att evenemanget ska kunna genomföras säkert, med kvalitet och med god ekonomisk effektivitet.

Styrgruppen för projektet har ett ansvar att säkerställa att berörda verksamheter bidrar i genomförandet.

Sedan senaste lägesrapporten har projektgruppen haft ett flertal möten kring trafik och säkerhet med tekniska förvaltningen. Ett stort arbete som det är svårt att uppskatta kostnaden för, vilket är anledningen till att det fortfarande markeras med röd färg i sammanställningen. Det krävs ett förvaltningsövergripande ansvarstagande runt detta som behöver landa efter årsskiftet.

Höstkommissionen

Under helgen den 22-24 november genomfördes Hanseförbundets ”Autumn Commission”, ett möte med lång agenda men där huvudfokus ligger på den kommande värdstaden av ”International Hanseatic Day”. Projektteamet hälsade samtliga 24 städer välkomna vid deras olika ankomsttider till Strand Hotell under

fredagen. På kvällen hölls en Welcome dinner med bred representation från både förtroendevalda och tjänstepersoner. Både regiondirektören, regionstyrelsens ordförande och Lübecks borgmästare, tillika ordförande för Hanseförbundet, höll uppskattade tal.

Under lördagen guidades en tysktalande och en engelsktalande grupp runt i Visby, inte bara för att visa staden utan främst för att visa evenemangets olika geografiska platser. Under eftermiddagen presenterades Visbys förslag på program i mer detalj, och samtliga städer gav klartecken genom att rösta enhälligt grönt. Detta innebär att Visby nu kan gå vidare med den slutgiltiga detaljerade planeringen. Under kvällen hölls både visning och middag på Gotlands Museum.

Economic Forum

En referensgrupp med fokus på "Economic Forum" har bildats med interna tjänstepersoner från flera förvaltningar. Temat energiomställning är bestämt sedan tidigare, men är nu ytterligare avgränsat med perspektivet "*Beteendeförändring för en hållbar omställning- kreativa samhällen med plats för hela livet*". Utifrån detta tema är projektteamet nu nära att skriva kontrakt med ett flertal föreläsare. Temat kommer att beröras från den enskilda individens beteendeförändring ända ut till rymdens satellitinfrastrukturs hjälp till att bidra för en utveckling av hållbara städer. Rymdstyrelsen kommer medverka med både föreläsare och workshopledare. De vill även bjuda in till ett möte under onsdagen den 5 juni där intresserade förtroendevalda och tjänstepersoner kan närvara tillsammans med relevanta funktioner från Uppsala Universitet. Rymdstyrelsen vill gärna delta i fler kommande projekt och evenemang då deras uppdrag är att även "synas mer på jorden".

Forumet kommer att hållas den 6 juni på Wisby Strand, och kommer att vara öppet mot en avgift för deltagare. Föreläsarna kommer att presenteras med namn så fort det är helt klart, men förhoppningen är att temat behandlas inte bara utifrån rymden utan också genom samhällsplanering, industriell symbios, förädling av plast och ur en världsmedborgares perspektiv.

Planering pågår även kring upplägget av det forum som introducerades i Gdansk, "Mayors Summit". Ett möte för främst högt uppsatta förtroendevalda från städerna. Här arbetar projektledare tillsammans med projektutvecklare från Hållbar tillväxt med Uppsala Universitets spel- och design avdelning bl.a. för att eventuellt ta fram ett spel som utgångspunkt och uppföljning av de diskussioner som genomfördes i Gdansk. En grupp studenter i kursen "Playful Mangement" har under december månad arbetat med "Mayors Summit" som case att ta fram ett uppslag för workshop under rubriken "Play to Sustain: Co-Creating Sustainability Initiatives for the Hanseatic Region. Projektledare och projektutvecklare är inbjudna att ta del av deras tankar och idéer den 16 december.

Folkbildning- Hanselyftet

Den 18-24 november 2024 (vecka 47) genomfördes "Hanselyftet" på Gotland som var en av de bildningsinsatser som planeras under projektet. Ett urval av de aktiviteter som arrangerades var:

- Många skolor hade gutnisk idrott på idrottslektionerna.
- Alla Region Gotlands skolor, äldreboenden och sjukhus serverade en "Hanseinspirerad" meny under veckan. På Solklintskolan i Slite var måltidspersonalen dessutom klädda i medeltidskläder när viltgrytan serverades.
- Alla i årskurs 4 och 5 har erbjudits att besöka Fenomenalen och Gotlands Museum, som samverkade genom ett skolprogram kring Hansan. Aktiviteten nådde över tusen elever över hela Gotland, och projektet finansierade bussar till de skolor som behövde.

- Guteskolan valde att lägga fokus på Hansan genom en hel temavecka, i samtliga ämnen.
- Visby domkyrka hade release av boken Kyrkråttan Hansansson, och bjöd in till dramatiserad sagostund flera gånger under veckan. Boken har även placerats på samtliga skolors bibliotek, och direkt till de lärare som har önskat ett eget exemplar.
- Under fredagen och lördagen arrangerades det kostnadsfria guidningar i Visby om Hansans framfart och betydelse för Gotland.
- Gratis föreläsning om Hansans betydelse för Gotland av Calle Brobäck genomfördes på Hemse, i Fårösund och i Visby. Representanter från projektteamet fanns på plats för att berätta om hansedagarna. Totalt deltog lite över hundra besökare.

Nästa steg i folkbildningsuppdraget kommer vara en tävling som riktar sig till barn och unga. ”Vem vet mest om Hansan?” är en tävling som projektteamet tagit fram i samverkan med lärare Fredrik Blomgren och illustratör Mark Ingelse. Tävlingen kommer att vara i digital form och kan genomföras av alla som vill. Den är indelad i tre delar, en del där fakta går att hitta digitalt, en del där det krävs att du fysiskt letar upp geografiska platser i Visby och en del som kräver att du går in på Gotlands Museum för att hitta svaren. Tre vinnare kommer att lottas, och presenteras från Hansedagarnas Instagramkonto ”visby25” under maj månad. Fina priser kommer att utlovas!

Ekonomi och partnerskap

Den fastställda budgeten förväntas täcka de grundläggande aktiviteter som riktlinjerna i styrdokumentet ”Guidelines for the organisation of the Hanseatic Day” specificerar att Visby som värdstad skall arrangera. Dock är det fortsatt så att de stigande kostnaderna till följd av inflationen har och kommer påverka budgeten och dess olika kostnadsområden, och kan påverka kvalitet på programmet och genomförandet i olika grad beroende på de intäkter som projektet får in genom partnerskap. Partnerskap kan bland annat möjliggöra ett mer innehållsrikt publikt evenemang. Klara samverkanspartner är Rymdstyrelsen, DBW, Ung Företagsamhet, Almi och Uppsala Universitet. Sedan senaste lägesrapporten är det nu även klart att Destination Gotland och Rederi AB Gotland går med som samverkanspart för att ge ett än mer innehållsrikt scenprogram, främst för gotlänningar och tillresta besökare.

Kommunikation

Grafisk profil och websida: www.visby25.se

Ett omfattande arbete görs i och med Visby går ut med den officiella inbjudan i början på januari. Bokningssystemet Trippus är upphandlat, och mycket information behöver vara på plats för att undvika oklarheter när städerna ska anmäla sina delegater, boka sina marknadsplatser, anmäla sina kulturgrupper, boka sina möten och anmäla sina ungdomsdelegater. En del till en kostnad och andra inte.

Storytelling via sociala medier kring evenemanget påbörjades under veckan med Hanselyftet via Instagramkontot visby25. De nationella artister som succesivt blir klara för medverkan, kommer att släppas och marknadsföras en efter en med start under juldagarna. Filmsnuttar med Calle Brobäck har gjorts med temat ”Visste du det här om Hansan?”, som kommer att publiceras efter hand.

Stadsfesten och kulturscener

Interna dialoger pågår för att säkerställa att stadsfesten håller hög kvalitet. Bland annat samarbetet med Kultur- och fritidsavdelningen kring nationaldagsfirandet, Tekniska förvaltningen gällande tillstånd och trafik, samt Samhällsbyggnadsförvaltningen i frågor som rör säkerhet och alkoholtillstånd.

Destination Gotland går in som partner för att fylla scenernas program även med nationella artister, både under fredagen och under lördagen. Projektgruppen kommer att sätta ihop program för de tre scenerna med en blandning av besökande kulturgrupper tillsammans med gotländska och nationella artister.

Ett omfattande arbete är nu igång med upphandlingar av scener, ljud och ljus.

Parallellt arbetar Gotlands museum med inbjudan och utformning av den internationella Performancefestival som kommer att ske genom HANSEartWORKS.

UngHansan

Under värdskapet 1998 introducerades ”Youth Hansa” för de deltagande städerna. Ungdomar i åldern 16-24 år är medföljande med sina städers delegationer, deltar i det planerade programmet som är separat planerat för ungdomarna.

Projektkontoret samverkar med Ung Företagsamhet (UF) för att bjuda in årets gotländska UF-företag att tävla om en marknadsplats under Hansedagarna. Information och hansan och dess betydelse för handel och nätverk kommer att ges samtliga UF-företagare. Under UF-mässan har de möjlighet att markera sin monter med Visby25-emblemet för att visa att de är med och tävlar. En jury väljer sedan ut tre företag som vinner marknadsplatsen som är ett av Gotlandsbolagets garage med bästa läget ut mot Donnersgatan.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-12-11

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Projektledare Hansekontoret, enheten för Hållbar Tillväxt
Tillväxtchef, enheten för Hållbar Tillväxt